

Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2024-2029

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	1
ROZDZIAŁ I. WPROWADZENIE	2
1.1. Uzasadnienie opracowania programu	3
1.2. Podstawa prawna opracowania programu	3
ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	8
2.1. Definicja przemocy	8
2.2. Formy przemocy	8
2.3. Fazy przemocy	9
2.4. Kryteria przemocy	10
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE PARADYŻ	11
3.1. Charakterystyka Gminy Paradyż	11
3.1.1. Demografia	11
3.1.2. Stan bezrobocia.....	12
3.1.3. Przyczyny udzielania pomocy	12
3.1.4. Dane w liczbach procedury „Niebieskie Karty”	13
3.1.5. Charakterystyka płci osób doznających lub stosujących przemoc domową.....	15
3.1.6. Instytucje i służby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy	16
ROZDZIAŁ IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE PARADYŻ NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWANYCH	17
4.1. Metodologia przeprowadzonych badań	17
4.2. Ocena zjawiska przemocy przez dorosłych mieszkańców gminy	17
4.3. Ocena zjawiska przemocy przez dzieci i młodzież	19
ROZDZIAŁ V. ANALIZA SWOT	22
ROZDZIAŁ VI. ADRESACI PROGRAMU.....	23
ROZDZIAŁ VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU.....	23
ROZDZIAŁ VIII. CELE I ZADANIA PROGRAMU	23
8.1. Cel główny.....	23
8.2. Cele szczegółowe.....	23
ROZDZIAŁ IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY	27
ROZDZIAŁ X. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU	28
ROZDZIAŁ XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	28

ROZDZIAŁ I. WPROWADZENIE

Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu każdego człowieka. Jej fundamentem winno być bezpieczeństwo i harmonijny rozwój, który kształtuje osobowość charakteru od wczesnego dzieciństwa, a także system norm i wartości. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie ogrywiają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. Na etapie życia rodzinnego rozpoczyna się złożony oraz długofalowy proces przekazywania norm kulturowych, wartości społecznych i indywidualnych. Prawidłowe funkcjonowanie, a także spójność społeczeństwa jest skorelowana z wypełnianiem swoich ról przez rodzinę, co przekłada się na trwanie wartości o charakterze uniwersalnym.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. W sytuacji, gdy kondycja rodziny pogarsza się, oddziałuje to destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale i w szerszym znaczeniu także społeczeństwa.

Przemoc dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania czy statusu społecznego, stanowi poważny problem społeczny wielu środowisk, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy też sytuacji materialnej. Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Wokół przemocy narosło przez pokolenia wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, które występuje wyłącznie w patologicznych środowiskach, gdzie nadużywa się alkoholu. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem niestety powszechnym i stanowi poważny, coraz szerszy problem, który należy zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Negatywna siła niszczy całą komórkę rodziny, rozsadza od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwości prawidłowego rozwoju najmłodszym jej członkom rodziny. Niesie często ze sobą ryzyko dziedziczenia zachowań przemocowych i powielania ich w życiu dorosłym, przez dzieci, które tej przemocy w dzieciństwie doznały.

Przemoc w rodzinie stanowi doświadczenie traumatyczne, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się dopiero w życiu dorosłym. Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, ale nade wszystko powoduje szkody w psychice u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania, wykorzystywania lub zaniedbania. Stosowanie przemocy może prowadzić u ofiary do niskiej samooceny, poczucia bezradności, bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób psychosomatycznych.

Przemoc dotyczy nie tylko kobiet, dzieci oraz osób starszych, ale także mężczyzn, choć na mniejszą skalę. Przyjmuje ona różne formy, tj.:

- przemoc fizyczna dotycząca naruszenia nietykalności osobistej,
- przemoc psychiczna dotycząca naruszenia godności osobistej,
- przemoc seksualna dotycząca naruszenia intymności,
- przemoc ekonomiczna dotycząca naruszenia własności,
- cyberprzemoc dotyczy naruszenia prywatności, śledzenia, podsłuchiwanie, nękania, poczucia zagrożenia za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub Internetu,
- zaniedbanie odnoszące się do naruszenia obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Należy podkreślić, że zatajanie przemocy przez osobę dotkniętą tym zjawiskiem jest znacznym problemem wśród społeczeństwa. Dzieje się tak głównie z poczucia wstydu oraz z obawy przed osobą, która jest źródłem lęku, bólu i strachu lub też poczucia braku skuteczności pomocy instytucjonalnej. Sama przemoc jest niczym innym jak demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą.

Praca z ofiarami przemocy jest bardzo trudna oraz czasochłonna, wymagająca zaangażowania wielu instytucji i specjalistów. W sytuacji kryzysowej niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie stanowczych działań wobec sprawców. Widoczna jest potrzeba edukacji osób doznających przemocy, ale i sprawców przemocy jak również systematyczne podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy. Do zjawiska przemocy należy podejść kompleksowo i interweniować z każdej strony. Praca z rodziną wymaga znacznych umiejętności z różnych dziedzin, w tym także komunikacyjnych i psychologicznych. Dzięki zastosowaniu właściwych metod i form pracy stosownie do potrzeb danej rodziny, możliwe jest pozyskiwanie i budowanie w niej pozytywnych relacji. Niezwykle ważna w takich sytuacjach staje się odpowiednia diagnoza powstałych zagrożeń oraz uświadamianie społeczności o istniejących problemach w celu ich likwidacji i zastosowania szeregu działań profilaktycznych.

Zmiany prawne jak zostało zauważane przyczyniły się do coraz częstszego ujawniania występowania tego zjawiska oraz umożliwiły szybsze reagowanie na zjawisko przemocy.

Mając powyższe na względzie zasadnym jest prowadzenie efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym, jednostkowym i rodzinnym. W tym duże znaczenie mają działania profilaktyczne, które zaszczerpione odpowiednio wcześniej dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu.

Rodzina, w której uczymy się podstawowych wartości życiowych, w której rozmawiamy, a nie krzyczymy, dajemy, nie oczekując nic w zamian, aż wreszcie, w której kochamy, a nie zadajemy cierpienia daje szansę na prawidłowy rozwój, a w następstwie poprawne funkcjonowanie w społeczeństwie. Bardzo ważne są prawidłowe relacje wewnątrz rodziny, ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i odpowiednie warunki do rozwoju oraz życia. Obecnie w każdym środowisku lokalnym istnieją instytucje, które pomagają zwalczać różnego rodzaju problemy i dysfunkcje. Należy jedynie chcieć skorzystać z oferowanej przez nie pomocy oraz wsparcia, a także wierzyć, że z pomocą innych można pokonać każdą przeszkodę.

Uchwalenie niniejszego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Paradyż na lata 2024 – 2029 zwanego dalej „Programem”, to zadanie wynikające z dyspozycji art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r., poz. 289), która obowiązuje od 22 czerwca 2023 r.

1.1. Uzasadnienie opracowania programu

Niniejszy dokument stanowi realizację jednego ze wskazań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą, na co dzień mieszkańcy gminy Paradyż.

Głównym celem Programu jest ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy poprzez budowę bardziej zintegrowanego systemu pomocowego na rzecz rodzin. Służy temu wyżej wymieniony dokument o fundamentalnym znaczeniu dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Program ten został opracowany zgodnie z przepisami prawa, opierając się na wynikach analizy danych zastanych oraz badań ankietowych przeprowadzonych wśród lokalnej populacji w okresie kwiecień - maj 2024 r. Zakłada podjęcie interdyscyplinarnych i kompleksowych działań ukierunkowanych na ochronę osób doznających przemocy, podejmowanie działań wobec osób przejawiających zachowania agresywne, jak również edukowanie społeczeństwa i promowanie postaw prospołecznych, poprzez podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Wszelkie działania powinny dać efekt w postaci wzrostu poczucia świadomości wśród społeczeństwa, że przemoc domowa to nie problem indywidualnej jednostki, lecz globalnego zasięgu, który przy udziale wielu osób można zminimalizować.

1.2. Podstawa prawna opracowania programu

Zgodnie z art.6 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym dokumencie uwzględniono przepisy prawa, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, tj.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw,
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny,
12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
13. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
14. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
16. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Nowelizacja ustawy o przemocy domowej z 2023 roku znacznie zmieniła terminologię dotyczącą zjawiska przemocy. Termin „*przemoc w rodzinie*” zastąpiono „*przemocą domową*”, „*ofiara*” zmieniono na „*osobę doznającą przemocy domowej*”, natomiast pojęcie „*sprawcy*” obecnie jest zastąpione pojęciem „*osoby stosującej przemoc domową*”.

Zgodnie z ww. ustawą interpretacja definicji przemoc domowa „*to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) *narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) *istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Za osobę doznającą przemocy rozumie się:

- a) *małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- b) *wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,*
- c) *rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,*
- d) *osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- e) *osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- f) *osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,*
- g) *osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,*
- h) *małoletniego*
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Należy także zauważyć, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów prawa, przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego *świadkiem przemocy domowej*, co wcześniej nie było jednoznacznie określone w ustawie. *Świadek przemocy domowej* to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, określonych w ustawie, jako osoby doświadczające przemocy. Dodatkowo przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, rozszerzają krąg osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Zmiany przepisów prawa wpłynęły m.in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a na miejsce grup roboczych są powoływane grupy diagnostyczno - pomocowe.

Dla wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest już wymagana zgoda osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową. Obowiązkiem grupy diagnostyczno - pomocowej stało się zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno - pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Natomiast zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Niezależnie od podstawy prawnej do zamknięcia procedury, zadaniem grupy diagnostyczno - pomocowej będzie monitorowanie sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez 9 miesięcy od jej zakończenia.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, poszerzył od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd obejmuje również:

- ❖ *zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą* – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy,
- ❖ *zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy* – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- ❖ *zakaz wstępu na teren* szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi, uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „ustawy antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez:

- ❖ Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- ❖ sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- ❖ sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania chyba, że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku, gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów, (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - ✓ osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - ✓ kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5.000,00 zł.

Najnowszą zmianę prawną ważną z punktu widzenia celów niniejszego Programu wprowadziła ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie – w zasadniczej swojej części - 15 lutego 2024 r. W mediach została określona jako „Ustawa Kamilka” lub „Lex Kamilek”.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art., 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecko udziela się wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister wł. ds. zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem wł. do spraw wewnętrznych.

Cele przyjęte w niniejszym Programie korespondują z celami wyrażonymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, przyjętym na mocy uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

Celem głównym Rządowego Programu jest: zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Natomiast cele szczegółowe to:

- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Niniejszy Program stanowi kontynuację, a zarazem rozwinięcie celów poprzedniego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, który został przyjęty na mocy Uchwały nr XXVIII/151/2021 Rady Gminy Paradyż z dnia 21 stycznia 2021 r. z późniejszymi zmianami.

Z uwagi na pogłębione nowelizacje systemu przeciwdziałania przemocy – które uchwalono w 2023 r. – oraz na potrzebę dostosowania lokalnej polityki antyprzemocowej do nowych, krajowych regulacji prawnych, przyjmuje się do realizacji nowy dokument programowy w formie niniejszego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Paradyż na lata 2024-2029.

ROZDZIAŁ II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

2.1. Definicja przemocy

Wprowadzone w 2023 r. przepisy wprowadziły duże zmiany prawa przeciwdziałania przemocy, począwszy od zmiany nazewnictwa i skreślenia preambuły z ustawy, poprzez zmianę definicji przemocy oraz wprowadzenie nowych definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową, aż po nadanie zespołom interdyscyplinarnym uprawnień kierowania osobami stosującymi przemoc domową do programów korekcyjno – edukacyjnych lub psychologiczno – terapeutycznych.

Równolegle rozszerzono uprawnienia Policji i Żandarmerii Wojskowej w zakresie zapewniania osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa poprzez zastosowanie czternastodniowego zakazu kontaktu i zakazu zbliżania do osoby doznającej przemocy domowej oraz zakazu przebywania w określonych miejscach przez osobę stosującą przemoc domową. Dodatkowe zmiany wprowadzone do procedury karnej oraz prawa karnego materialnego mają na celu nie tylko zwiększenie ochrony przed przemocą, lecz także zminimalizowanie niebezpieczeństwa wystąpienia wtórnej wiktymizacji osób doznających przemocy domowej, czyli zachodzenie procesu przekształcania się potencjalnej ofiary w ofiarę faktyczną.

W ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej zmodyfikowano pojęcie przemocy w rodzinie i zastąpiono go terminem „przemoc domowa”, o którym pisano w podrozdziale pt. „Podstawa prawna opracowania programu”.

2.2. Formy przemocy

Według specjalistów Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wyróżnia się następujące formy przemocy:

- a) *PSYCHICZNA / EMOCJONALNA*, która jest podstawą wszelkich form przemocy. Polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowania nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna, czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły. Skutkami tej formy przemocy są: zniszczenie poczucia mocy sprawczej, poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itd.
- b) *FIZYCZNA*, która polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp. Skutkami tej formy przemocy są: bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.
- c) *SEKSUALNA* - dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.

Występuje wówczas przymus, jako na bezpośrednie użycie siły lub emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania. Np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści o charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp. Skutkami tej formy przemocy są: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci osoby stosującej przemoc.

- d) **EKONOMICZNA** - dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków, gdy trudno jest zaspokoić podstawowe potrzeby m.in.: uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszanie pracy nieodpłatnej, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczanie dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganii, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia itp. Skutkami tej formy przemocy są m.in.: całkowita zależność finansowa, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa.
- e) **ZANIEDBANIE** - dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega na m.in.: na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp. Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy.

2.3. Fazy przemocy

W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- I. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko, by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.
- II. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc i nie przerwie cyklu przemocy to rozpocznie się on na nowo.

III. **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary. Wskazane wyżej fazy cyklu przemocy powtarzają się. Trwają niejednokrotnie przez wiele lat. Cechą charakterystyczną jest fakt, że przemoc w każdym z następujących cykli jest jeszcze gwałtowniejsza, przy czym zwykle skracają się fazy „miodowego miesiąca”, po pewnym czasie faza ta zupełnie znika i pozostają tylko dwie.

U osób poddawanych długotrwałej przemocy można wyodrębnić pewien zespół cech charakterystycznych:

- niska samoocena,
- bierne mechanizmy radzenia sobie,
- wysoka zależność od partnerów,
- niepokój i depresja,
- izolacja społeczna,
- zinternalizowane poczucie winy,
- podporządkowanie się,
- ambiwalentne poczucie lojalności,
- ofiara często chce zatrzymać przemoc, ale jednocześnie chce utrzymać relację ze sprawcą,
- zniekształcone atrybucje - irracjonalne sposoby wyjaśnienia zachowań sprawcy,
- nadużywanie alkoholu i narkotyków,
- choroby związane ze stresem.

Mając na uwadze powyższe, każdy z nas może stwierdzić, że w sposób bezpośredni lub pośredni albo doświadczył takich form przemocy, albo był przynajmniej ich świadkiem. W mniejszych społecznościach nadal dominuje pogląd, według którego przemoc domowa jest wewnętrzną sprawą rodziny i osoby trzecie nie powinny w to ingerować. Niestety, takie myślenie i bierność społeczna może skutkować nieodwracalnymi konsekwencjami, zarówno dla osób doznających przemocy, jak i ją stosujących.

2.4. Kryteria przemocy

- a) **Intencjonalność** – działania sprawcy przemocy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączne prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- b) **Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.
- c) **Naruszenie godności i praw** – „sprawca” przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
- d) **Powodowanie cierpienia i szkód** – osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie¹.

¹<https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE PARADYŻ

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych – wyników badań i raportów dotyczących problemu przemocy w Polsce, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego w Paradyżu,
- Komisariatu Policji w Paradyżu,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Paradyżu,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paradyżu.

3.1. Charakterystyka Gminy Paradyż

3.1.1. Demografia

Gmina Paradyż na dzień 31 grudnia 2022 r. miała 4 194 mieszkańców, z czego 49,3% stanowią kobiety, a 50,7% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 7,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,6 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Paradyż zawarli w 2022 roku 14 małżeństw, co odpowiada 3,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,6% mieszkańców gminy Paradyż jest stanu wolnego, 57,3% żyje w małżeństwie, 4,7% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,8% to wdowy/wdowcy. Gmina Paradyż ma ujemny przyrost naturalny wynoszący - 26.

Odpowiada to przyrostowi naturalnemu - 6,18 na 1000 mieszkańców gminy Paradyż. W 2022 roku urodziło się 35 dzieci, w tym 51,4 % dziewczynek i 48,6% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,61 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2022 roku 32,2 % zgonów w gminie Paradyż spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,3 % zgonów w gminie Paradyż były nowotwory, a 8,9 % zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Paradyż przypada 14,49 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2022 roku zarejestrowano 27 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 47 wymeldowań, w wyniku, czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Paradyż - 20. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 58,6% mieszkańców gminy Paradyż jest w wieku produkcyjnym, 21,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,9 % mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Analiza grup wiekowych mieszkańców wskazuje, że ich liczebność na tle ogólnej liczby ludności gminy uległa niekorzystnym zmianom. Dynamikę zmian przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela: Mieszkańcy Gminy Paradyż według grup wiekowych					
Grupa wiekowa	Rok 2022		Rok 2023		Dynamika liczebności (wiersz 5=3:1)
	Liczba mieszkańców (w tym pobyt stały i czasowy)	Udział % grupy wiekowej	Liczba mieszkańców (w tym pobyt stały i czasowy)	Udział % grupy wiekowej	
	1	2	3	4	
Wiek przedprodukcyjny (0-17)	915	20,91%	900	20,63%	0,98
Wiek produkcyjny (K 18-60 lat) (M 18-65 lat)	2 674	61,11%	2 657	60,91%	0,99
Wiek poprodukcyjny (K +60 lat, M +65 lat)	787	17,98%	805	18,45%	1,02
Ogólna liczba mieszkańców	4 376	100%	4 362	100%	0,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Paradyż

Analiza przedstawionych danych dowodzi, że rok 2023 jest rokiem, w którym zmalał udział procentowy osób w wieku aktywności zawodowej czyli w wieku produkcyjnym o 0,2 pkt procentowe, w ogólnej liczbie mieszkańców gminy. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym i jej procentowy udział w ogólnej liczbie mieszkańców w stosunku do roku ubiegłego ma tendencję wzrostową, o czym świadczy fakt, że społeczeństwo gminy Paradyż się starzeje. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju. Stabilny poziom czy wzrost populacji osób w wieku poprodukcyjnym, to jeden z czynników generujący ryzyko interwencji socjalnej.

3.1.2. Stan bezrobocia

W gminie Paradyż na 1000 mieszkańców pracuje 131 osób. 35,2 % wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 64,8 % mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Paradyż wynosiło w 2023 roku 8,2 % (8,2 % wśród kobiet i 8,2 % wśród mężczyzn). W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Paradyż wynosiło 5 462,96 zł, co odpowiada 81.50 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Paradyż 350 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 38 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 312. 24,5 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Paradyż pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 31,9 % w przemyśle i budownictwie, a 18,7 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Udział bezrobotnych w całkowitej liczbie osób w wieku produkcyjnym w gminie Paradyż utrzymuje się na najniższym poziomie w powiecie opoczyńskim z gmin. Zatrudnienie daje poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to, w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, niekontrolowane, przemocowe.

3.1.3. Przyczyny udzielania pomocy

Szczegółowe dane występowania przyczyn udzielania pomocy osobom i rodzinom w latach 2021 – 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Przyczyny udzielania pomocy						
Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	ROK 2021		ROK 2022		ROK 2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	64	182	53	173	55	160
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	1	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	179	26	150	30	168
Bezrobocie	21	76	21	91	20	54
Nieppełnosprawność	29	61	25	55	34	84
Długotrwała lub ciężka choroba	17	57	18	57	27	81
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia	19	52	13	38	9	30

gospodarstwa domowego						
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	6	14	3	3	5	9
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	4	0	0	3	3
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	4	3	6	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

Głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców gminy Paradyż są ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, niepełnosprawność, bezrobocie.

3.1.4. Dane w liczbach procedury „Niebieskie Karty”

Analizując dane zawarte w sprawozdaniu z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022 wynika, że Program ukierunkowany był przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozwój działań profilaktycznych, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy oraz zintensyfikowanie działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc.

Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pokazało, że zwiększa się w całym kraju świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy. Na poziomie deklaracyjnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85 % – 90 % Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy, jako nie akceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak ok. 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

W największym stopniu różnice dotyczą stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy. Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy domowej to stwierdzenie „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – ok. 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo osób się nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania. Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin dotkniętych przemocą, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni i mogą zrobić.

Jak wynika z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie”, według Polaków, przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo częstym. W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy.

Z drugiej strony, co dziesiąta osoba uważa, że to zjawisko, które występuje bardzo rzadko (8%) lub wcale (2%). Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to - jako zjawisko, co najmniej częste - postrzega ją 24% badanych, a jako bardzo rzadkie lub w ogóle niewystępujące - 15%. Obecnie zdecydowana większość Polaków uważa, że prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie (72%) oraz, że pomaganie osobom krzywdzonym jest obowiązkiem moralnym każdego człowieka (76%). Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nawet nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować, gdy widzi się coś niepokojącego².

Funkcjonariusze Policji w 2022 r. w kraju wypełnili łącznie 61 645 formularzy „Niebieska Karta – A”. Liczba osób, co, do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 71 631, z czego 51 935 stanowiły kobiety, 10 982 osoby małoletnie, zaś 8 714 mężczyźni. W 2021 roku dane były zbliżone; formularzy „Niebieska Karta – A” wypełniono ogółem 64 250. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 75 761, w tym 55 112 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 11 129, a mężczyźni 9 520. Z policyjnych statystyk wynika, że, mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” wynosiła ogółem 77 808; a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105 332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKA KARTA” przez funkcjonariuszy Policji- dane ogólnopolskie			
ROK	2021	2022	2023
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	72 601	64 250	61 645

Liczba procedur „Niebieskie Karty” wszczętych na terenie gminy Paradyż wykazuje spadek. Na przestrzeni lat 2021 - 2023 nastąpiło zmniejszenie ilości założonych „Niebieskich Kart”. Jedynym podmiotem, który zakłada procedurę „Niebieskie Karty” na terenie gminy Paradyż jest Policja.

Tabela: Liczba założonych Niebieskich Kart na terenie gminy Paradyż w latach 2021-2023

ROK	2021	2022	2023
Ogółem liczba wszczętych w danym roku procedur założonych przez:	9	6	6
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	0
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki oświatowe	0	0	0
Policję	9	6	6
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Inne	0	0	0

Źródło: Informacja pozyskana od GOPS w Paradyżu

²Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie-Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z X.2019r.

3.1.5. Charakterystyka płci osób doznających lub stosujących przemoc domową

Dokonując porównania ogólnopolskich danych dotyczących płci osób doznających przemocy i stosujących przemoc z danymi posiadanymi przez Zespół Interdyscyplinarny w Paradyżu można wnioskować, że w przeważającej mierze osobami stosującymi przemoc są mężczyźni, a doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE						
DANE OGÓLNOPOLSKIE (informacja statystyczna Komendy Głównej Policji)				DANE GMINY PARADYŻ		
PLEĆ	2021	2022	2023	2021	2022	2023
KOBIETY	62 866	55 112	51 935	10	6	10
MEŹCZYŹNI	10 922	9 520	8 714	5 (w tym same dzieci)	1 (w tym same dzieci)	2 (w tym same dzieci)

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Paradyżu

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie działań dotyczących zapobiegania nadużywaniu alkoholu oraz środków psychoaktywnych, promowanie zdrowego trybu życia, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym, integrowania społeczeństwa lokalnego, podejmowanie działań w zakresie poradnictwa, interwencji wobec osób nadużywających alkoholu i narkotyków, działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzenie rozmów motywacyjnych oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z zaistniałymi problemami alkoholowymi.

Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Do kompetencji Komisji należą również zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy fizycznej występują dwukrotnie częściej niż w rodzinach wolnych od problemu alkoholowego. Ofiarami przemocy pijanego rodzica częściej są partnerzy, niż dzieci, te są zdecydowanie częściej zaniechane. Częstym źródłem problemów w polskich rodzinach jest alkohol. Ewa Wach, kierowniczka Zakładu Psychologii Sądowej Instytutu Ekspertyz Sądowych im. J. Sehna w Krakowie, jako pracownik przygotowujący opinie dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości, miała wielokrotnie do czynienia z sytuacjami, gdy doszło już do poważnej tragedii: ciężkiego pobicia czy nawet śmierci. Iwona Matysiak z działu Programów Lokalnych i Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom przywołała statystyki z 2019 r., z których wynika, że w 12 % rodzin z powodu alkoholu doszło do konfliktu, a w 8 % problem alkoholu wskazano jako główną przyczynę konfliktów i przemocy. Z kolei 4 % dorosłych Polaków przyznało się do krzywdzenia dzieci pod wpływem alkoholu.

W 2021 roku ponad 169 tys. osób doznało w Polsce przemocy w rodzinie. W statystykach policyjnych wskazano, że około 60 % osób, które stosują przemoc domową, było w czasie interwencji policji w stanie nietrzeźwości. Te statystyki pozwalają postawić diagnozę, że zjawisko uzależnienia łączy się ze zjawiskiem przemocy domowej. Powszechnie wiadomo, że po wypiciu alkoholu ludziom "puszczają hamulce", ludzie przestają się kontrolować, bywa, że stają się agresywni³.

DANE GMINY PARADYŻ PROCEDURY, W KTÓRYCH SPRAWCY PRZEMOCY W RODZINIE ZNAJDOWALI SIĘ POD WPLYWEM ALKOHOLU			
ROK	2021	2022	2023
Liczba nietrzeźwych sprawców	6	5	4

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Paradyżu

³<https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/8805983,przemoc-domowa-w-oparach-uzaleznienn.html>

Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym, jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15 – 64 lata sięgających po narkotyki wyniósł 5,4 %. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie w większości przypadków nie szukają pomocy w związku z tym, co je spotkało. Niemniej jednak, w przypadku, kiedy osoby decydują się na szukanie wsparcia, to najczęściej po pomoc zwracają się osoby doznające przemocy ekonomicznej, fizycznej czy psychicznej (od 31 % do 24 %), natomiast wśród badanych, których dotknęła przemoc seksualna jedynie, co dziewięta (11 %) próbowała uzyskać wsparcie.

Jak wynika z Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie - raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z października 2019 roku „osoby doświadczające przemocy w rodzinie rzadko zwracają się o pomoc. Zazwyczaj przemoc ukrywana jest przez członków rodziny. Przyczyny takiej sytuacji są różne: przekonanie, że nie dzieje się nic nietypowego; niskie poczucie własnej wartości; pogląd, że „brudy pierze się we własnym domu”; chęć uniknięcia wstydu; lojalność i przywiązanie do osoby dopuszczającej się przemocy; wiara, że podobne sytuacje nie powtórzą się.

Na zgłoszenie przypadku przemocy, np. na policję, osoby jej doświadczające często decydują się, gdy przemoc trwa już od wielu lat. Czasami ma to miejsce w momencie, gdy wydarzy się coś drastycznego, trudnego do zaakceptowania, przemoc się zaostrzy. Może to być też moment w życiu osoby doświadczającej przemocy, w którym poczuje się ona bardziej pewna siebie lub otrzyma wsparcie innych osób”.

Ważnym czynnikiem skłaniającym do poszukiwania pomocy - w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie przez kobiety - jest rozszerzenie się przemocy na dzieci, to, że zaczynają one cierpieć. Profesjonaliści zwracali uwagę, że większość osób doświadczających przemocy w rodzinie, nie jest zainteresowana zgłoszeniem tej przemocy czy otrzymaniem pomocy, np. w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

3.1.6. Instytucje i służby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy

Instytucje i służby działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Paradyż:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paradyżu,
- b) Zespół Interdyscyplinarny w Paradyżu,
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Placówki oświatowe,
- e) Placówki ochrony zdrowia,
- f) Komisariat Policji w Paradyżu.

Na terenie powiatu opoczyńskiego funkcjonują także placówki i instytucje współpracujące z miejscowymi służbami pomocowymi oraz działające na rzecz mieszkańców gminy Paradyż dotkniętych problemem przemocy rodzinie. Należą do nich:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie,
- Zespół Interwencji Kryzysowej i poradnictwa Specjalistycznego w Opocznie,
- Sąd Rejonowy w Opocznie,
- Zespół Kuratorskiej Służby sadowej Sądu rejonowego w Opocznie,
- Prokuratura Rejonowa w Opocznie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie.

ROZDZIAŁ IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE

PARADYŻ NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWANYCH

4.1. Metodologia przeprowadzonych badań

Na przełomie kwietnia i maja 2024 r. przeprowadzono badania ankietowe mające na celu oszacowanie skali występowania przemocy domowej na terenie gminy Paradyż oraz postawy mieszkańców wobec tego problemu.

Diagnoza powstała dzięki pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paradyżu, a jej wyniki wraz z przedstawieniem wszystkich odpowiedzi w formie graficznej zostało ujęte w osobnym dokumencie. Poniżej przedstawiono główne wnioski, które uzyskano w wyniku badania. W badaniu posłużono się anonimowymi ankietami, a na pytania odpowiedzieli losowi reprezentanci:

- a) dorosłych mieszkańców gminy (120 osób),
- b) uczniów z trzech szkół podstawowych na terenie gminy, klas 5 – 8 (188 osób).

Badanie ankietowe odbyło się przy użyciu ankiety on - line (metoda CAWI) oraz ankiety w wersji papierowej. Dorośli ankietowani byli informowani o anonimowym charakterze badania i możliwości odstąpienia od niego na każdym etapie. Uczniowie wypełnili anonimowe ankiety na godzinie wychowawczej w swojej szkole.

W ramach diagnozy dokonano analizy takich problemów społecznych jak uzależnienie od innych środków psychoaktywnych, przemoc domowa, przemoc szkolna, cyberprzemoc, hazard, uzależnienia od komputera, urządzeń elektrycznych, fonoholizm, problem bezrobocia, bezdomność, wykluczenie społeczne, starzenie się społeczeństwa, niepełnosprawność, uzależnienia behawioralne, sytuacja zdrowotna oraz sytuacja społeczno-ekonomiczna mieszkańców gminy Paradyż.

4.2. Ocena zjawiska przemocy przez dorosłych mieszkańców gminy

W badaniu wzięło udział 120 osób, a w tym 72 % kobiet oraz 28% mężczyzn, 28 % ankietowanych ma wykształcenie wyższe, 30 % ma wykształcenie średnie lub pomaturalne, 26 % posiada wykształcenie zawodowe, 16 % deklaruje wykształcenie podstawowe. Średnia wieku badanych wynosi 46 lat. Stan cywilny osób, które brały udział w badaniach prezentuje się następująco: 52 % zamężnych/żonatych, 12 % wdowców, 14 % rozwiedzionych, 22 % osób stanu wolnego.

- ♦ 72 % ankietowanych żyje w rodzinach, gdzie liczba osób w gospodarstwie domowym znajduje się w przedziale 3 osób i więcej.
- ♦ 68 % osób przyznało, że ważne znaczenie dla niego mają problemy społeczne: tj.: przemoc w rodzinie, przemoc szkolna, zażywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież, zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież, problem narkomanii, picie alkoholu przez dzieci i młodzież, problem alkoholizmu w ankietera miejscu zamieszkania, 18 % osób nie ma zdania.
- ♦ zdaniem badanych na poziomie 49 % otrzymanych odpowiedzi wysyłanie obraźliwych smsów, e-maili, wiadomości nie jest aktem przemocy, 32 % osób uważa, że krytykowanie nie jest aktem przemocy, sporną sprawą jest klaps, gdzie 52 % ankietowanych określa, że nie jest przemocą.
- ♦ 96 % badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Łącznie 82 % badanych mieszkańców gminy Paradyż uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Łącznie 92% zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - ✓ „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (91 %),
 - ✓ „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele „ofiary”(97 %),
 - ✓ „Gdyby „ofiara” naprawdę cierpiała, odeszłaby od „sprawcy” (78 %),
 - ✓ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (93 %),
 - ✓ „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (79 %).

Czy uważa Pan/Pani poniższe twierdzenia za prawdziwe?	Zdecydowanie się zgadzam	Zgadzam się	Ani się zgadzam ani się nie zgadzam	Nie zgadzam się
	% odp.	% odp.	% odp.	% odp.
Główną przyczyną przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu	65%	31%	4%	0%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	3%	7%	22%	68%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	72%	24%	4%	0%
Przemoc domowa to prywatna sprawa nikt nie powinien się wtrącać.	6%	12%	38%	44%
Przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele "ofiary".	2%	1%	12%	85%
Gdyby "ofiara" naprawdę cierpiała, odeszłaby od "sprawcy".	7%	13%	33%	47%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	5%	8%	18%	69%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	10%	5%	14%	71%

- ◆ 15 % ankietowanych uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec osoby dorosłej, a 10 % osób pytanym uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec dziecka.
- ◆ w sytuacji przemocy w rodzinie najczęściej ankietowanych szukałoby pomocy w instytucjach: policji, telefonie zaufania, szukałoby pomocy w Internecie.
- ◆ według ankietowanych do najważniejszych form działań, które przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu wymieniono: wykłady/pogadanki – 38 %, warsztaty profilaktyczne – 26 %, spoty radiowe, festyny, imprezy, pikniki rodzinne – 23 %.
- ◆ respondenci wskazują, że najbardziej zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej są rodziny z problemem alkoholowym – 58 % zaznaczonych odpowiedzi, rodziny z niepełnosprawnością członka rodziny - 26 % zaznaczonych odpowiedzi.
- ◆ 26 % badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, natomiast 29 % nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi.
- ◆ zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest raczej rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 78 % z nich. 22 % odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej częste i bardzo częste.
- ◆ wśród badanej grupy osób 20 % doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny.
- ◆ ankietowani w pytaniu o rodzaj doświadczonej przemocy odpowiedzieli, że najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (78%), następnie przemoc fizyczna (12 %), ekonomiczna (10%).

Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy domowej zdarza się:	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Niepodjęcie interwencji przez policję, mimozgłoszenia	11%	24%	53%	12%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą	47%	50%	2%	1%
Umarzenie sprawy przez prokuraturę	12%	64%	24%	0%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych	26%	37%	29%	8%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków	40%	44%	13%	3%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe	41%	42%	15%	2%

- ♦ jeżeli chodzi o przeciwdziałanie przemocy domowej, to mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: zastrzeżenie kar dla sprawców przemocy (89 %), edukacja społeczeństwa (64 %), poprawa sytuacji materialnej rodzin (38 %), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (25 %).

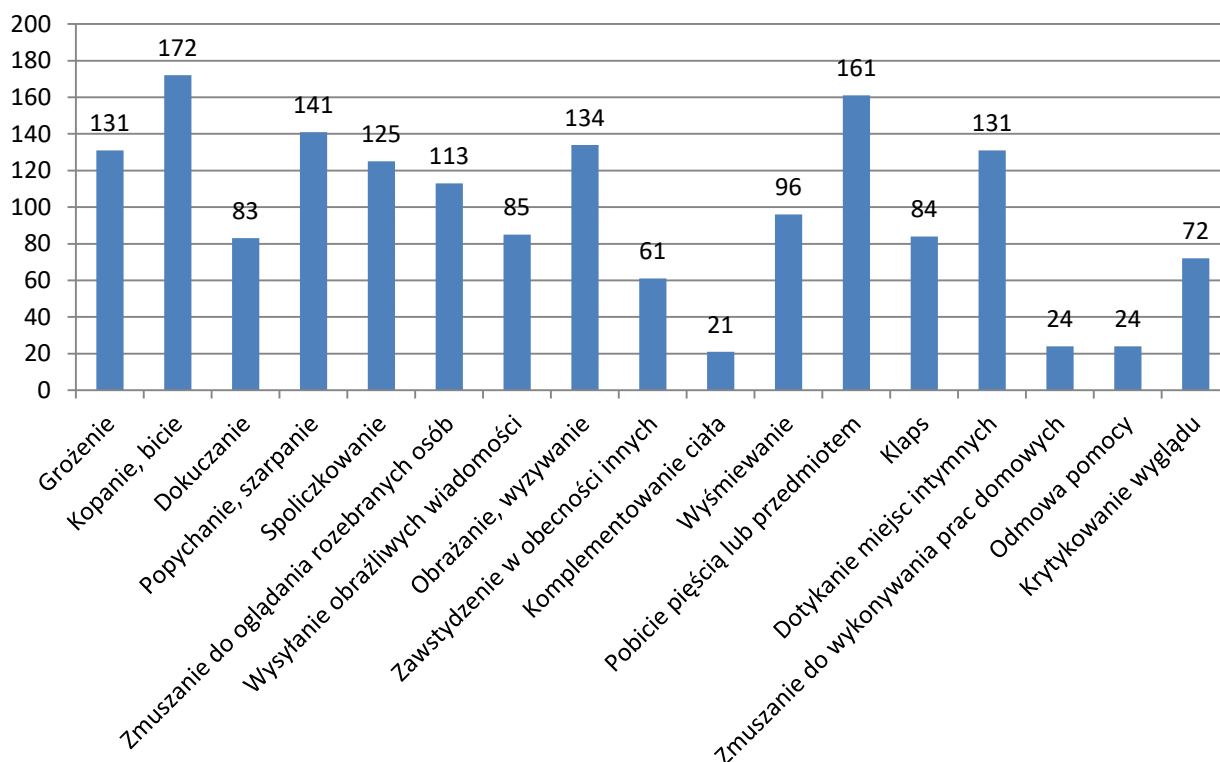
Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową	15%	12%	17%	56%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości	8%	3%	26%	63%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	8%	3%	29%	60%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	48%	28%	14%	10%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	36%	27%	19%	18%

4.3. Ocena zjawiska przemocy przez dzieci i młodzież

- W badaniu zostało udzielonych 88 odpowiedzi przez dziewczęta, 99 odpowiedzi udzielili chłopcy, jedna osoba nie określiła swojej płci.
- 60 % ankietowanych żyje w rodzinach, gdzie liczba osób w gospodarstwie domowym znajduje się w przedziale 5 osób i więcej członków rodziny.
- zostało zakreślonych 106 odpowiedzi, w której potwierdzono aktywność zawodową obojga rodziców.
- 10 % ankietowanych przyznało, że w ich rodzinach rodzice nadużywają alkoholu.
- na pytanie jak ankietowany radzi sobie z kłótniami z rodzicami, aż 31 % odpowiedzi podło, że osoby zamykają się, 27 % izolują się, 22 % płaczą.
- uczniowie w przeważającej części czują się bezpieczni w swoim domu, jednak 4 % ankietowanych nie potrafili jednoznacznie stwierdzić.

- 36 ankietowanych nie określiło czym jest przemoc, natomiast w przeważającej części odpowiedzi, padały stwierdzenia, że przemoc to: "bójka", "znęcanie się nad kimś psychicznie lub fizycznie", „agresja na bliźniego”, "przemoc fizyczna, psychiczna, wyrządzanie krzywdy lub obrażanie", „kalectwem”, „Moim zdaniem jest to bójka, zabójstwo", "używanie siły wobec drugiego człowieka, nękanie, wyzywanie go.", "Przemoc to jest jak ktoś dla kogoś jest zły i go bije" itp.
- Niespełna połowa ankietowanych zaliczyła „dokuczanie”, „wysyłanie obraźliwych wiadomości”, „klaps” jako akt przemocy. Mając poniższą tabelę na uwadze.

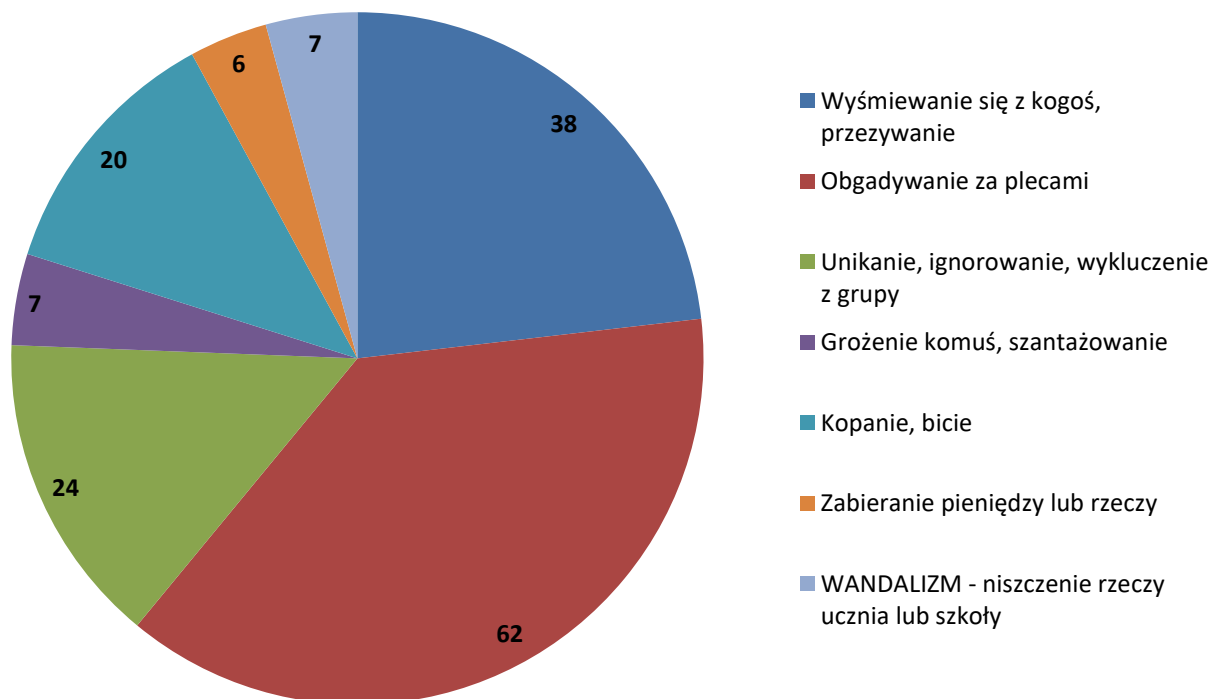
Czy poniższe sytuacje są aktem przemocy według ankietowanych? (liczba ankietowanych 188)

- według ankietowanych uczniów przyczyną przemocy są: „nadużywanie alkoholu lub innych używek” – 163 zaznaczeń, „niepanowanie nad swoimi emocjami” – 146 zaznaczeń, „problemy rodzinne” – 135 zaznaczeń.
- uczniowie w przeważającej większości skierowałoby się o pomoc będąc świadkiem lub osobą doznającą przemocy do: rodziców, opiekunów, przyjaciół, natomiast tylko 15 % osób zgłosiłoby się do GOPS w Paradyżu.
- ankietowani najchętniej korzystali by z akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur, spotów radiowych, jako formy przeciwdziałania przemocy domowej.
- 68 % badanych przyznaje, że było świadkiem przemocy w szkole, w Internecie, na boisku, miejscu ustronnym. 3 % uczniów przyznaje się, że w domu występuje problem przemocy.
- 21 osób przyznało, że zdarzyło im być kiedykolwiek osobą doznającą przemocy w swoim domu. Ankietowani nie wskazali, kto w domu stosował tę przemoc, być może z uwagi na zawstydzenie.
- 31 % badanych uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, 2 % nie jest pewna.
- uczniowie w przeważającej części czują się bezpiecznie w swojej szkole, zdecydowanie tak lub raczej tak: 84%. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 14 % uczniów przeciwne określa swoje odczucia.
- większość uczniów gminy Paradyż deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 92%.
- 88 % uczniów określa swoje relacje z nauczycielami, jako bardzo dobre lub raczej dobre.
- 29 % ankietowanych przyznaje, że są w szkole rówieśnicy, których się boją.

- w kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali na przemoc pn. inna (np. obgadywanie, wyśmiewanie, wyśmiewanie się pół żartem, pół serio) – 14 % , psychiczną – 16 %, fizyczną – 15 %.
- zdecydowanie najczęściej zachowań przemocowych mają dopuszczać się chłopcy (tak uznało 84 % ankietowanych uczniów).
- na pytanie o przyczyny dopuszczania się przez uczniów przemocy, najczęściej wskazywano na nie wiedzę poczucia, że sprawiają komuś przykrość (86 odpowiedzi). Na drugim miejscu znalazła się chęć zyskania respektu (77 odpowiedzi), a na trzecim stwierdzenie, że są źle wychowani przez rodziców (76 odpowiedzi).
- 12 % ankietowanych nie zna pojęcia cyberprzemocy.
- 65 % ankietowanych nie zna pojęcia netykiety.

Częstotliwość występowania konkretnych aktów przemocy w szkole

ROZDZIAŁ V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z podstawowych metod analizy strategicznej akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). Analiza SWOT pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń. W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje gmina Paradyż.

OBSZARUZALEŻNIENIAIPRZEMOCY	
MOCNESTRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe, - profesjonalna kadra do pracy z osobami stosującymi przemoc oraz z osobami doświadczającymi przemoc, - prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych, - prowadzenie poradnictwa oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, - funkcjonowanie w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonowanie GKRPA, - propagowanie działań podejmowanych w gminie w zakresie przeciwdziałania przemocy, - większość badanych uczniów czuje się bezpiecznie w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> - ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, z powodu silnego zakorzenienia utrwalonego, podtrzymywanego przez stereotypy, - niechęć zarówno osób doświadczających przemoc, jak i osób stosujących przemoc do współpracy z ZI, - brak mieszkań socjalnych / chronionych na terenie gminy Paradyż dla ODP, - zbyt mała dostępność do specjalistów np. psychologa, terapeuty rodzinnego, mediatora rodzinnego, - duża ilość zadań spoczywających na pracownikach socjalnych, dzielnicowych przyczyniająca się do wypalenia zawodowego, - stale malejąca liczba mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększająca się dostępność wsparcia psychospołecznego oraz prawnego dla osób doświadczających przemoc, - wzrost liczby i dostępności profesjonalnej kadry pracującej z osobami doświadczającymi przemoc, - podejmowanie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy domowej, - zmiana postaw społecznych wobec przemocy domowej, - wzrost świadomości o problemie uzależnień i przemocy domowej, - aktualne zmiany prawne wpływające na minimalizowanie występowania przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost agresywnych zachowań u dzieci i młodzieży, brak pozytywnych wzorców w rodzinie, - brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemoc domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, - bezrobocie - uzależnienia - rozpad rodzin - istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemoc domowej, - brak skutecznych rozwiązań prawnych chroniących ofiary, - bezradność oraz bezsilność wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy.

ROZDZIAŁ VI. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2029 skierowany jest do:

- społeczności lokalnej gminy Paradyż, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- osób doznających przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

ROZDZIAŁ VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROGRAMU

Harmonogram działań określa cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla gminy Paradyż lata 2024-2029. Działania są dostosowane do potrzeb lokalnych oraz zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Sformułowano je uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Programu w latach ubiegłych. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, zaś działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

ROZDZIAŁ VIII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

8.1. Cel główny

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2029 jest *„Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w Gminie Paradyż”*.

Cel nadrzędny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wyodrębnionych w ramach celów zadań. Określone w programie zadania będą realizowane przez włączone w realizację Programu instytucje poprzez zwiększenie skuteczności działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

8.2. Cele szczegółowe

Osiągnięcie głównego celu będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych tj.:

- 1) zapewnienie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom doznającym przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą domową.
- 2) zintensyfikowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 3) zwiększenie efektywności działań wobec osób stosujących przemoc domową.
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.

1) Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom doznającym przemocy domowej oraz zagrożonym przemocą domową

Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie pracy socjalnej, • udzielanie wsparcia materialnego, • realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, • powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, • tworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, • prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych w szczególności do dzieci, kobiet, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, • specjalistyczne poradnictwo w ramach Zespołu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w PCPR w Opocznie (pomoc psychologiczna, prawna, terapeutyczna), • poradnictwo terapeuty w Gminnym Punkcie Konsultacyjnym w Paradyżu dla osób uzależnionych i rodzin w kryzysie, • kierowanie na grupy wsparcia osób doznających przemocy domowej, • systematyczne wizyty pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Policji w ramach monitoringu rodzin, gdzie występuje przemoc (objętych procedurą „Niebieskie Karty”), 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba założonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”, • liczba porad udzielonych przez specjalistów, • liczba osób korzystająca z poradnictwa, • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, • liczba działających grup wsparcia, • liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia, • liczba spotkań powołanych grup diagnostyczno-pomocowych o poszerzonym składzie, • liczba zakończonych procedur „Niebieskiej karty”, • liczba przeprowadzonych monitoringów w środowiskach, w których zakończono procedurę „Niebieskie karty”, • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., • liczba osób, którym zapewniono schronienie interwencyjne w Ośrodkach Wsparcia dla ODP. 	<p style="text-align: center;">GOPS w Paradyżu, ZI w Paradyżu, GPK w Paradyżu, GKRPA w Paradyżu, PCPR Opoczno</p>	<p style="text-align: center;">2024 – 2029</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy przez wydawanie nakazu opuszczenia przez osobę stosującą przemoc wspólnie zajmowanego lokalu mieszkalnego i/ lub zakazu zbliżania się do osoby/ rodziny dotkniętej przemocą, • składanie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, • zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, • zapewnienie ofiarom przemocy schronienia interwencyjnego oraz miejsc w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej, 			
2) Zintensyfikowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie warsztatów, programów profilaktycznych w placówkach oświatowych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy, • organizowanie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców, a także osób starszych, osób niepełnosprawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a także w zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych programów, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, • liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach, warsztatach profilaktycznych, • liczba lokalnych placówek i instytucji rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej oraz 	placówki oświatowe, placówka ochrony zdrowia, ZI w Paradyżu, GKRPA w Paradyżu,	2024 – 2029

<ul style="list-style-type: none"> przeciwdziałania cyberprzemocy, rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy poprzez np. ulotki, broszury, umieszczenie aktualnej bazy pomocowej na stronie np. GOPS, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom wolnym od przemocy np. imprezy sportowe, udział w zajęciach organizowanych przez placówki oświatowe, gminę Paradyż. 	<ul style="list-style-type: none"> cyberprzemocy, liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych, liczba przeprowadzonych kampanii, liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej, liczba osób biorąca udział w zorganizowanych działaniach. 		
--	---	--	--

3) Zwiększenie efektywności działań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz psychologiczno-terapeutycznym, monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym, opracowywanie i realizowanie programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny, przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym liczba osób które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, psychologiczno-terapeutyczny; liczba programów edukacyjnych lub/i wspierających realizowanych w gminach i powiatach, liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową. liczba osób z którymi 	<p>GOPS w Paradyżu, ZI w Paradyżu, GPK w Paradyżu, GKRPA w Paradyżu,</p>	<p>2024 – 2029</p>

Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.	przeprowadzono rozmowy motywujące; • liczba osób skierowanych do GKRPA.		
4) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą			
Kierunki działań	Wskaźniki	Realizator	Termin
<ul style="list-style-type: none"> uczestniczenie w szkoleniach, warsztatach, konferencjach służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów dla służb pracujących w profilaktyce przemocy domowej, liczba służb pracujących w profilaktyce przemocy domowej biorąca udział w szkoleniach, warsztatach, 	placówki oświatowe, placówka ochrony zdrowia, ZI w Paradyżu, GKRPA w Paradyżu, GOPS u Paradyżu, GPK w Paradyżu, organizacje pozarządowe	2024 – 2029

ROZDZIAŁ IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest kompleksowa i skoordynowana działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą na terenie gminy Paradyż. Cel główny poparty jest celami szczegółowymi, które zawierają szereg zadań wyznaczonych do realizacji przez instytucje wskazane do działania w ramach Programu.

Poprzez realizację poszczególnych zadań zakłada się, że nastąpi:

- zwiększenie skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy domowej,
- podniesienie i zintensyfikowanie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc poprzez rozwój: programów korekcyjno-edukacyjnych i programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz innych uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kwalifikacji oraz wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób dotkniętych przemocą domową oraz tę przemoc stosujących,

- umacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dobra rodziny i przeciwdziałania przemocy domowej poprzez wymianę wiedzy i doświadczeń,
- zmniejszenie liczby osób doznających przemocy domowej oraz stosujących przemoc domową.

ROZDZIAŁ X. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Źródłem finansowania działań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2029 dla gminy Paradyż będą środki własne Gminy.

Środki na obsługę administracyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego przewidywane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paradyżu.

ROZDZIAŁ XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2029 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Paradyżu. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą rozpoznać oraz zaradzić aktualnym problemom, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza we właściwym kierunku. W sytuacji zauważenia konieczności modyfikacji działań, możliwa będzie ich korekta. Jednocześnie umożliwi to po zakończeniu realizacji Programu przeprowadzenie jego ewaluacji, czyli ustalenie rzeczywistych efektów wdrożonych działań.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe. W terminie do 30 czerwca każdego roku Zespół Interdyscyplinarny w Paradyżu sporządzać będzie sprawozdanie z realizacji Programu.